

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu Romanu ese Dumineca si Joi'a, la fe-care d'oue septemani cu adausulu Poisioerei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cátra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre annu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de annu 3 fl. 50 cr.

Nr. 82.

ANULU XXV.

Sibiu 16/28 Octobre 1877.

Pentru celelalte párti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu annu 8 fl., ídra pre o jumetate de annu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre annu 12 fl., pre o jumetate de annu 6 fl. v. a.
Inseratele se platescu pentru antái'a óra cu 7 cr. sirulu, pentru a dóu'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

ALESSANDRU PAPIU ILARIANU.

Sibiu, 15 Octobre.

„O intunerecu, intunerecu, intunerecu!
„in mijloculu splendórei de média-di, in-
„tunerecu nereparabilu! Eterna intune-
„cime -- si nici odata sperantia de diua!
„Pentru ce nu am si eu parte de cuven-
„tulu celu dintái'u alu lui Ddiu: Sa fia
„lumina — si s'a facutu preste tota loculu!
(„Samson Agonistes“ de Milton).

Románii au aruncatu adi cáte o mána de tierena asupr'a sicriului unui luptatoriu natiunalu, asupr'a sicriului unui erudit, care a luminatu junimea cá profesor si s'a încercatu a des-gropá trecutul románilor din pulbera archiveloru, asupr'a sicriului unui barbatu de statu, care a ocupatu in statulu vecinu, in Romani'a, unu fotoliu de ministru, asupr'a unui demnu servitoriu a Themisei, care a ocupatu unu locu in sferile cele mai inalte ale justitiei . . . asupr'a sicriului lui *Alessandru Papiu Ilarianu*.

Iéra s'a aduncitu in nemarginit'a eternitate o stea si s'a subtrasu priviriloru nóstre cu totulu. S'a subtrasu cu totulu dicemu, pentruca, durere, unu velu de intunerecu spiritualu, ni o subtrase inca cu ani inainte, cá sa nu mai lucésca pe orizontulu. activitátiei ei de odinioára.

Unu poporu, cum este alu nostru, care traiesce in dile, in care nu-i este iertatu nici a vorbí despre sine si de sórtea sea, trebe sa simta o durere mare, cându vede, ca si din putienele sele colonne cade, un'a cáte un'a, si remáne fára de eroldii, cari sa-i vestésca susu si tare demnitatea sea.

Si tocm'a sórtea acést'a trista care erá odata si mai severa a fostu care a departatu demultu si pre defunctulu, la a cárei immormentare amu asistatu astadi, din mijloculu nostru. Amu avutu inse, cu tóte ace-stea, satisfactiunea de a-lu vedé si departatu de noi lucrându si inmultindu bogati'a spirituala, carea este comuna ómenimei, prin úrmare comuna si nóue, cari suntemu frati cu fratii nostri.

Asiá dara si déca in tempulu activitátiei sele celei mai splendide nu l'amu pututu numí cu totulu alu nostru, elu a remasu alu nostru, pentru ca inim'a lui batea tare si departatu de noi, pentru noi.

Elu intre afacerile dilnice, intre ocupatiunile lui cu desgroparea urmeloru istorice de prin diversele archive europene gasi tempu de a scrie brosiur'a sea despre „Independint'a Transilvaniei“. Elu in ocupatiunile lui de statu gasi tempu cá sa se gandésca si la noi si sa intemeeze acea societate binefacatóre, prin care se inlesnira unu frumosu numeru de juni, de a-si face studiele la cele mai renumite universitáti din Europ'a. Aren'a politica pe care se afá A. Papiu Ilarianu si in mijloculu cárei se inlesniá a lucrá si pentru fratii sei din Transilvani'a, erá inca destulu de coltiurósa. Maximele politice, adeverate si sanatóse erau acolo, cá sa ne folosimu de cuvintele lui *Hans v. Gagern*, inca obiectu de controversa. In astfelu de impregiurári, nu e mirare, déca si unu spiritu de o talia cá a defunctulu, a datu de dificultáti neinvinsu. . . . Dá, noi vorbimu de unu mortu — nu facemu recensiune, si de aceea dicemu:

Dificultátile aceste voru fi fostu care pré de tempuriu a innuoratu spiritulu lui atátu de gat'a spre activitate.

Speranti'a, de a revení acestu spiritulu la lumin'a sea de odinioára, a remasu o vanitate. S'a implinitu si asupr'a spiritulu lui intr'unu intielesu mai amaru tristele si durerósele cuvinte a poetulu englezu: „O intunerecu, intunerecu, intunerecu! in mijloculu splendórei de média-di, intunerecu nereparabilu! Eterna intunerecu — si nici odata sperantia de diua! Pentru ce nu am si eu parte de cuventulu celu dintái'u a lui Ddiu: sa fia lumina. . . .“

Dara gresimu. Speranti'a n'a remasu o vanitate. Intunereculu asupr'a spiritulu lui se a fostu fatia cu eternitate, cátra care a sburatu, in 10 ale acestei luni, numai momentanu.

Lui i s'a deslegatu enigm'a ca si dincolo suntu cugete, ca virtutea trece si dincolo de mormentu si ca ea este mai multu decátu o fantasia desiérta. Spiritulu lui se desfatéza la radiele inmiite, care se revérta dela parintele celu mare, dupa cum dice regele poetiloru germani.

De acolo cauta asupr'a nóstra celoru remasi aici pre pamentu, de unde, impreuna cu cei clarificati de mai inainte, va tramite binecuvéntárele sele preste cei ce iubescu virtutea si adevéru si blestemele preste cei ce le urescu si le persecuta.

Ne despartimu de mormentulu care acopere osemintele defunctulu celui atátu de pretiuitu pentru románi, impletindu cunun'a cea mai frumósa ce o póte cine-va pune pe unu mormentu: promissiunea a fi activi pentru noi si fratii nostri si a-lu urmá pre defunctulu in totu ce e nobilu si folositoriu pentru poporulu nostru.

Resbelulu.

Sibiu in 15/27 Octobre.

Invingerea importanta a armeloru rusesci in apropierea fortaretiei dela Cars, in 15 l. c. a datu impulsu si trupeloru din Bulgari'a pentru o actiune mai stralucita. Pre cându Plevn'a erá de trei párti, adeca de cátra nordu, ostu si vestu, pe deplinu incungiurata, partea dela sudu-vestu erá incredintiata generalulu Krilloff, ce comandá o trupa mai insemnata de cavaleria. Padi'a acestui generalu, precum scimu, au fostu rea, cáci in mai multe renduri le-au succesu turciloru a trece cu transporturi de munitiune si proviantu printre cavaleri'a generalulu Krilloff si a ajutorá in modu insemnatu pe strimtorulu Osman-Pasi'a. A trebuitu sa vina generalulu *Gurco*, pentru a inchide cu deseversire lantiulu rusescu la Plevn'a. In 24 l. c, dupa o lupta crâncena de 10 óre generalulu *Gurco* a ocupatu positiunea turcésca *Telisiu*, 4 óre spre sudu-vestu de Plevn'a, si a intarit'o prin nóue fortificatiuni. In acést'a lupta rusii au prinsu iérasu unu pasi'a (alu diecelea!) cu numele Achmed-Ewsi, mai multi oficiéri turci, 3000 soldati si unu regimentu întregu de cavaleria s'au luatú si 4 tunuri. Acést'a biruinta a rusiloru la *Telisiu* este indoitu insemnata. Nu numai ca prin fortificarea positiunei la *Telisiu* s'a inchisu drumulu dela Plevn'a la *Sofia*, acelu drumu, care a proviantatu pe Osman-Pasi'a si a fostu menitu a-lu

scapá, ci in lupt'a dela *Telisiu* au fostu angagate trupe din Plevn'a, cari intr'o lupta crâncena de 10 óre au trebuitu sa aiba mari perdiri. Astfelu puterea defensiva a lui Osman-Pasi'a s'a slabitu in modu simtitoriu. — Asaltulu nenorocosu alu romániloru din 19 l. c. asupr'a redutei Plevn'a, precum se vede n'a avutu alte urmári, decátu perdirile de ómeni.

Din Asi'a nu vinu decátu scrii indoelnice. Telegrafulu oficialu, de cându a vestitu scirea despre nimicierea armatei lui Muktar-Pasi'a, a tacutu. Turcii si prietenii lor se acatia, de totu paiulu, pentru a face combinatiuni favorabile pentru ei. Faptu este, ca din 15 l. c. pe cámpulu de resbelu din Asi'a nimic'a importantu nu s'a intemplat.

Oficialu se telegraféza din *Karajal* cu dat'a de 17 Octobre, urmatórea espunere generala a operatiuniloru militare dela 14 si 15 curentu:

Colón'a generalulu *Lazarew*, care operá, cu scopu de a debordá pe turci, ocupá inaltimile din *Orlak* la 14 curentu, respingendu trupele turcesci si obligandu-le sa se retraga in directiunea *Carsului* si *Vizinkioi*. Dupa cum prin acést'a miscare, o parte din armat'a inimiculu erá dejá întórta, s'a decisu, cá la 15, sa se faca unu atacu generalu contr'a positiuniloru lui *Ahmed-Muktar-pasi'a*, a carui inaltime fortificata din *Awlias* formá chei'a. In consecintia, in dimineti'a dilei de 15 dupa ce se preparase terenulu prin o canonada bine îndreptata, noi incepuramu unu atacu generalu.

Dupa amédi, generalulu *Haiman*, cu trei regimente si unu batalionu de carabinieri, facú unu atacu minunatu contr'a muntelui *Awlias*, pe care a reusitu a 'lu luá. Prin ocuparea nóstra a acestei positiuni, armat'a lui Muktar-pasi'a erá taiata in dóue. Partea armatei sale, care se retragea in directiunea *Karsului*, fú atacata de trupele asiediate sub ordinile generalulu *Lazarew*, si urmata de generalulu *Haiman*. Cátra cinci óre dupu amédi, ea erá completu batuta si imprastiata perdiendu unu numeru enormu de ucisi, mai multe mii de prisionieri si patru tunuri.

In acela-si timp, cele trei divisiuni turcesci, cari remasesera pe flanculu dreptu alu inimiculu, fura completu impresurate si respinse din positiunile lor pe *Aladjadagh*, cu mari perdiri; si la optu óre sér'a ele fura obligate sa se predea.

Printre numerosii prisionieri ce amu facutu, suntu si siépte pasiale. Noi amu luatú asemenea si 32 tunuri si o imensa cantitate de materialu de resbelu.

Ahmed-Muktar-pasi'a a fugitu in *Kars*.

Perdirile nóstre suntu relativu putinu considerabile.

„*Monitorulu*“ Romaniei, publica urmatorulu buletinu dela teatrulu resbelulu:

In diu'a de Dumineca, 25 Septembrie curentu, operatiunile ruso-románe inaintea Plevnei au fostu suspendate din caus'a ploiloru si a timpulu nefavorabilu, care a inceputu in acea di si a continuatu fára interrupere. Inamiculu a fostu pus si densulu in

aceea-si inactiune, astu-felu ca din acea di este o linisce fortiata intre ambele armate.

EE. LL. DD. generalu baronu *Krüdner*, comandantulu corpulu alu IX alu armatei ruse si generalulu baronu de *Schilder-Schuldner*, comandantulu divisiunei a 5-a din acestu corpu, au venit de au prezentatu M. S. Domnitorulu pe oficiárii din brigad'a I-ii, care a luatú parte, impreuna cu cele trei batalióne din divisiunea a 3-a romána, la asaltulu redutei *Griviti'a*, in diu'a de 30 Augustu, si cari au fostu decorati de I. S. Domnitorulu. Cu acést'a ocaziune Prea inaltiatulu nostru Domnu a bine-voitu a conferi EE. LL. generaliloru baronu *Krüdner*, *Zotow*, medal'i'a de auru *virtute militara*.

In nóptea de Dumineca spre Luni, si o parte a dilei de Luni, a caditu zapada cu lapovitia, ceea ce a desfundatu cu totulu pamentulu si a îngreuiatu drumurile si comunicatiunile. Cu totu timpulu celu reu, trupele nóstre n'au încetatu deseversitu lucrările de intarire, si ele au continuatu in aceste dóue dile a sapá mai multi metri de siantiuri si de paralele, cu care inaintéza spre intaririle inamice, séu le incongiura. Timpulu uritu, vantu, si mai alesu vijeli'a care a fostu pe Dunare, a produsu o stricaciune trecatóre la podulu nostru dintre *Turnu-Magurele* si *Nicopole*; M. S. Domnitorulu a tramisu pe data unu oficiaru superioru de statu-majoru generalu románu, spre a activá mesurile de restabilire a podulu, cari voru fi terminate peste cáte-va dile. Pána atunci Inaltimea Sea a ordonatú cá transporturile între ambele tiermuri sa se faca pe plute, pe pontóne remorcate de vapórele románe si ruse care se afla in *Turnu-Magurele*, astu-felu cá comunicatiunile armatei se nu suferu intreruptiune.

In aceste dóue dile Inaltimea Sea a lucratu cu EE. LL. generalu de geniu de *Totleben*, care a fostu numitu in postulu de ajutoriu alu comandantulu siefu alu armatei de Vest. M. S. Domnitorulu, si cu locotenentulu generalu, principele *Imeritinski*, care s'a chieamatu la postulu de siefu alu statulu maioru generalu alu acestei armate, in loculu E. S. generalulu *Zotow*, care reia comand'a corpulu alu 4-lea.

In sér'a de Dumineca, 25 curentu, a inceputu sa sosésca trupele diu gard'a imperiala, care voru face parte din armat'a de Vest. Luni 26, pe la amédi, au trecut prin *Parodimu* trupele din gard'a imperiala. D. generalu conte *Vorontzoff*, siefulu statu majoru alu corpulu de garda, a venit de s'a prezentatu M. S. Domnitorulu; Inaltimea Sea a incalcatu apoi si, inotitu de E. S. generalulu *Totleben* si de generalii principele *Imeritinski* si contele *Vorontzoff*, a trecut in revista nóuele trupe, cari intempinara pe augustulu comandantu cu innulu nat. rom. si defilara inaintea M. S. Aspectulu acestoru soldati de elita, cu totu marsiulu ostonitoriu ce trebuise sa faca pe unu timpu atátu de reu si pe drumuri asiá de anevoióse, erá, admirabilu; infanteri'a, artileri'a, cu luxósele-i atelagii, ofereau spectacolulu celu mai martialu si frumosu.

Inaltimea Sea s'a intorsu la *Marele Seu* cuartieru generalu, unde a prânditu impreuna cu A. S. Ducele de *Oldenburg*, comandantu alu divisiunei I din gard'a imperiala rusa, cu DD. generali *Totleben*, principele *Imeritinski* si contele *Vorontzoff*.

In nóptea de Luni 26, spre Marti 27 Septembrie, pe aprópe de mediulu noptiei, se audi deodata o tare si fórté rapede impuscatura, inotita de o viua canonada, care veniá despre arip'a drépta a armatei, formata de trupele románe. M. S. Domnitorulu cerú

indata dlui generalu Cernatu, prin telegratul de campanie stabilitu între marele cartieru generalu Dunareanu si cartierul generalu alu armatei române, informatiuni despre cele ce se petreceau. Generalulu Cernatu reportă Mariei Sele, ca pe la orele 9 din noapte, inamiculu, voindu a schimbă posturile sele din retransiamente si din reduta, si fiindu-ca sianturile si drumurile sele acoperite erau pline cu apa, crediuse ca va pute profită de intunecimea adenea si de ploia care cadea mereu spre a duce acele posturi pe din'afara si pe deasupra parapetelor. Lucrările de intarire române sunt in sa cele mai inaintate de inamicu, distanti'a între paralele si aprosiele noastre si acele ale vrajmasiului, este asiă de mica, in câtu se aude dela noi chiaru vorb'a in intaririle turcesci si vice-vers'a. Acésta distanti'a a fostu inca miciorata printr'o contra-prosia radicata dilele acestea de turci, in scopu de a opri asta repede inaintare a româniloru de intaririle lor. Trupele noastre din paralelele cele mai inaintate diarira indata pe dusmani, care credeau a pute trece neveduti, si traseră asupra lor, ucigându séu ranindu mai multi din ei. Acésta impregiurare si, mai multu inca, superatôrea apropiere a intariloru noastre, intarita pe turci, si ei, pe la orele 11, scôseră din câmpulu lor retransiati, două bataliône, cu care sperau, printr'unu viguros si neasteptatu atacu in mijloculu noptiei, si favorisati de timpu, a goni pe români din intaririle lor; dar' alarm'a eră data in trupele noastre; bataliônele de serviciu in transieuri si pe pietele de arme, ale drumurilor acoperite, care léga retransiamentele si redutele noastre, erau sub arme si unu focu formidabilu si inercisiatu, si sustienutu de salvele tunurilor, primu pe inamicu si i dovedi ca nu eră posibilitate a surprinde pe ai nostri. Turcii se retraseră in graba si, in precipitatiunea lor, parasira contra-aprosia care o radicasera, de câte-va dile, inaintea aprosiei noastre, si unde vedura ca nu se potu mantiené. Dupa mai bine de trei carturi de ora, totulu reintră in linisce, si inamiculu nu mai încercă sa ne atace. Din partea noastră nu amu avutu nici o perdere in acésta tentativa de atacu, de judecata de vigenti'a trupeloru noastre; turcii in sa au avutu perderi simitôre, căci, afara de posturile ucise séu ranite de sentinelele noastre, s'a pututu vedé cum, in retragerea lor, adunau multi raniti si morti, din care unii remasesera pe câmpu inca a două di.

Marti, 27 curentu, Inaltimea Sea inspectă, la 10 ore dimineti'a, alte trupe din gard'a imperiala, care sosisera, si se întorse la cartieru, unde dejună impreuna cu A. S. Ducele de Oldenburg, cu generalii comandanti de divisiuni si de brigade ai celoru trupe, E. S. generalulu Totleben, d-nii generali Cernatu si Manu, venira la marele cartieru domnescu si Inaltimea Sea lucra mai multe ore cu acesti generali. Domnitoriulu prândi apoi cu Ducele de Oldenburg, care si luă concediu dela Inaltimea Sea, avendu a porni a două di cu trupele sele in positiunile ce le suntu indicate, si cu d-nii coloneli siefi de regimente ale gardei, pe care Mari'a Sea le inspectase.

Mercuri, 28 Septembrie, Mari'a Sea merse de inspectă ambulantele române, spre a se incredintiă insusi de ingrigirile date bolnaviloru, alu căroru numeru a crescutu preste celu normalu, in urm'a intemperiei dileloru acestea. Apoi Mari'a Sea s'a dusu de a visitatu transieele si aprosiele noastre spre a inspectă inaintarea lucrărilor. In acésta visita, Domnitoriulu a fostu inotitu de colonelu de artilerie Herkt, si a remasu pe deplinu satisfacutu de regularitatea si linișcea oficeriloru si soldatiloru nostri, in indeplinirea greului loru serviciu si a trupeloru de geniu, in executarea lucrărilor, sub foculu neinteruptu alu posturiloru inamicu; focu care urmă pe totu timpulu inspectiunei Inaltimei Sele. Spre a vedé deca un'a din fortificatiunile inamicului eră armata cu tunuri, si de ce calibru, Mari'a Sea ordonă a se trage câte-va salve de artilerie intr'ens'a de unde se află, in se tunurile turcesci nu respunseră, séu ca le fu téma la o distantiă asiă de apropiata de a atrage focurile nô-

stre, séu ca, incependu a simți lipsa de unitiuni, turcii suntu siliti a le menagiă.

Domnitoriulu se întorse sér'a la Marele Seu cartieru generalu.

Romania.

Sub acésta rubrica publica „Der Osten“ urmatôrele:

Atitudinea cea barbatésca a Romaniei pe câmpulu de resbelu a schimbatu dintr'odata tota situatiunea. Puterea si vitalitatea elementului românú s'a constatat inaintea Europei. De aci incolo politic'a européna trebuie sa faca socotéla cu Romania si cu poporul românú, cá cu unu factoru ponderosu si insemnatu alu orientulu europénu. Români din Austro-Ungari'a inca simtu urmările cele binefacatôre ale acestei reactiuni neasteptate si puternice. Limbagiulu celu despretiutoriu si batjocoritoriu alu contrariloru lor a amutitu, insusi organele magiare au incetatu de a scrie dupa cum se obicinuisera, despretiindu pe „valachi“ pentruca vedu si ele, ca „valachii“ acesti'a au datu probe de vitalitatea lor inaintea Europei, recunoscuta si admirata de tota lumea.

Se pôte dice de pe acum, ca, deca Romania va cercă la tempulu seu a se constată cá regatu independentu, abiă va intempina ó contradicere seriôsa din partea cabineteloru europene. Romania are o populatiune, care este asiă de numerosă cá cea a regatulu Belgiului séu asiă de numerosă cá a regatulu Norvegiei si Svediei laolalta, de două ori de numerosă cá a regatulu Portugaliei séu a regatulu Olandei, mai de patru ori mai numerosă cá a regatulu Danemarcei si Greciei. Deca fragmentele aceste cu multu mai mici de popóre suntu constituite in regate recunoscute cá atari, pentru ce sa se denega statulu românú o asemenea constituire si recunoscere, mai alesu dupa ce acest'a pe teritoriulu celu dela natura fôrte binecuvântatu si cu o situatiune geografica între impregiurările cele mai favorabile între Dunare si Marea-négra, pôte nutri cu usiurate o populatiune de trei ori asiă de mare cum este cea presenta. Ceea ce s'a concesu unor tieri de mai putiena insemnate, nu se va pute denegă Romaniei, si deca unulu séu altulu dintre cabinetele s'aru încercă a contradice, va trebui in cele din urma sa amutiésca inaintea opiniunei publice a Europei liberale si inaintea vointiei majoritătii celei mari a areopagului european.

Sacrificiele ce si le-a impusu sieși statulu românú nu suntu fâra de folosu. Ele suntu cá sementi'a, care promite secerisii bogatu. Eroii cari inaltia flamura romanésca pe câmpulu de batalia din Bulgari'a si-lu decoréza cu lauri nemuritori, nu si-au versatu sângele in zadaru.

Romania libera si independenta, cá membru demnu si deplinu indreptatitu in sistem'a staturiloru europene, va fi oper'a lor de mandria, si numele lor voru remanea pururea imprimate in memori'a generatiuniloru viitôre.

Cá si in societate, unde singurateculu, care nu este hotaritu a pune mân'a pe arma in momentul supremu, se tratéza cá unu lasiu si este espusu dispretiului generalu, asiă si între raporturile staturiloru, de statulu, care pururea se feresce de lupta si voiesce sa traiésca sub protectiunea altui statu nu tiene nimenea ce va de elu, pentruca nu se increde in puterea sea propria si voiesce sa si imprumute séu sa-si cumpere esistinti'a dela puterea altui'a. Unu statu, care voiesce sa ocupe o positiune démna si respectabila in Europ'a, trebuie sa se arate demnu si pe câmpulu de batalia, trebuie sa fia gat'a a-si versă sângele pentru interesele sele. Cine lasa sa se lupte altii pentru elu, remane sclavu si cine vrea sa dôrma sub scutul armelor straine, acel'a va avé o esistinta trista de pe o di pe alta pururea in umbr'a sclaviei.

Barbatii de statu ai Romaniei, carii au recunoscutu adevéurile sanctiunante de istori'a omenimei si au lucratu in intielesulu acelor adevéuri, au meritatu de statulu românú si de poporul românú. Desvelindu ei

in momentul celu potrivitu stégulu de resbelu alu Romaniei, au cuceritu poporul românú positiunea, carea nu i se va mai pute luă din mâna si i-au asigurat pentru epoch'a păcei unu rolu considerabilu. Romania nu va mai fi obiectu de compensatiune, din contra va face pretensiuni, pe cari Europ'a va trebui sa i le recunósca.

Budapest'a, 11 Octobere.

Crispi a fostu si la noi. A fostu ospetatu si la noi cu unu banchetu de dlu Col. Ghyczy presiedinte alu casei deputatiloru. La banchetu au participatu Pulszky, Bitto, Szlávy, Szapáry, bar. Simonyi Lajos, Gorove, Csernátony, Eber, Helfy, Falk si Zzedényi; afara de acesti corifei din partitele diverse ale dietei, a fostu la banchetu si consululu generalu italianu Salvini.

Amintescu anume de impregiurarea acést'a, cá sa aretu ca si la noi a fostu omenitu Crispi cá la Berlinu. O mica deosebire. Aici au lipsitu toastele cele pline de intimitate pâna la demonstratiune. Natur'a noastră, se vede a fi intratu intr'unu temperamentu mai moderatu, séu se mai pôte ca toastele noastre s'au cheltuitu tôte cu ospetiele turcesci. O parte din opiniunea publica aiurá, inca pe tempulu cându óspele italianu se afla in mijloculu nostru, in sensulu acest'a. Ea dá óspelui sa intieléga, ca italianii, deca nu arata simpatii cátra turci, nu suntu demni de amicitia unguresca. De aceea s'a si disu, cu órecare aiuru de ironia, ca Tisza a vorbitu cu Crispi, gura la gura, in sa numai două-dieci de minute. Cam scurta conversatiune ce e dreptu.

Ce simtieminte va fi dusu Crispi din capital'a noastră, nu sciu. Sciu inse, ca corifeimea noastră si suceu cu sup rbia mustetiele dupa ce s'a dusu, multiamita de primirea cea rece ce a facutu presiedintelu camerei italiene.

Cumca ni se siede nóne a umblă in coturne de mari politici, se vede din scirile ce amu primitu eri din Vien'a. Negotiările cu Germani'a pentru innoirea tratatulu comercialu vamalu, s'au intreruptu definitivu, si dupa cum se vorbesce, la espres'a dorintia a cancelariului Bismarck. Cum venimu noi austro-ungurii la complimentulu acestu fatalu si vatematoriu de interesele noastre comerciali si industriali, este o enigma, care in momentu nu e in stare nimenea a o deslegă. Lumea vorbesce, ca Bismarck inca la intalrirea dela Salzburg a disu cátra Andrassy, ca respunsulu celu mai bunu ce-lu pôte dá in privinti'a acestui tratatu, este, sa taca. Pôte ca stă in legatura intelectuală cu atitudinea cancelariului Germaniei intemplantia din Budapest'a, ca Andrassy cându a voit sa întorca visit'a lui Crispi, nu l'a găsitu acasa.

Nu asiú voi pe departe sa fiu pessimistu. Mi se pare in sa ca la noi este politic'a din mâna in gura. O astfelu de politica nu duce nici odata la rezultate bune.

Corespondintie.

Corespondenti'a de mai la vale, pre care o primimu pre lângă órecare reserva, nu va fi intielésca de aici ce nu au cunoscentia despre cele intemplate, de adie o septamăna incóce in Universitate. In privinti'a acést'a, de asta data nu ne remâne decātu a promite, ca dupa putintia vomu incunoscentia pre publiculu nostru cetitoriu si despre cele ce s'au petrecutu in Universitate in tempulu din urma; asteptămu numai sa se termine dram'a inceputa, pentru cá sa o avemu intréga dinainte-ne si sa o putemu judecă mai bine in totalitatea ei. Faptulu, dupa câtu 'lu putemu cunósce pâna acum, este, ca majoritatea (sasésca) staruiesce pre lângă inaintarea unei

representantie la ministeriu, pre cându minoritatea (doi români si unu sasu) staruiesce a desbate regulamentulu afaceriloru universitătii, pentru cá sa incete odata provisoriulu, cu care se administréza acum institutul nimitu Universitate

Sibiu, 7/19 Octobere.

(Dela Universitatea româna a natiei sasesci!) Româna este acum universitatea sasésca — haru fictiunei parlamentare!

Aru trebui sa ne bucurămu de acésta intemplantie epocale, — inse ne cuprinde o temere intemeiata, ca dnii doctori Tincu si Pacurariu au cadiatu cu intentiune séu din gresiéla jertfa unei politice machiavelistice, carea si are problem'a a imblandi pre sasi lasandu-le de a alege numai între două câli, séu a se face unguri, séu români — se intielege sub auspicii unguresci!

Acésta temere pentru ratacirea mentionatiloru domni doctori si afla justificarea in diariulu Clusianu „Kélet“ din 25 Oct. 1877, unde face pe sasi atenti, ca, — usioru se pôte intemplantă cá sa se faca o majoritate româna in Universitate, carea apoi nu va ocroti interesele sasesci, cum aru face-o regimulu ungurescu, deca s'aru dá sasi dupa peru.

Din siedintiele Universitătii din 19 si 25 Octobere ni dau invetiatura despre aceea, ce nu aru fi trebuitu sa faca atātu presidiulu cátu si maioritatea si minoritatea, — adeca presidiulu nu avea de a discredită regulele parlamentari — mijlocindu deliberări prin o minoritate de 2 insi (Tincu si Pacurariu) contra unei maioritătii de 12 pâna 16 insi (sasi) etc. — si maioritatea si minoritatea — sasi si români — a căroru destinu este a trái si a muri, numai laolalta si numai in asta tíera, — nu avea a se dusimaní unii cu altii si a si desconsiderá interesele reciproce drepte.

Óre intr'adeveru nu s'aru putea impacă aci interesele tuturoru, atātu ale regimului, cátu si ale sasiloru si româniloru?

Eu, credu, ca dá.

Romanul.

Dle Redactoru! Intre obiectele pertractande in congresulu nostru nationalu bisericescu*) conchiematu pe 16 Octobere a. c. nesmintitu este si cestiunea „fonduriloru comune ale dieceselor gr. or. rom. Aradu si Caransebesiu.“ Sa-mi permiti ca in stimat'a fôia ce redactezi, in care cu totu drep-tulu de competintia are locu, se comunicu cu onoratulu publicu unele in cestiunea acést'a, cugetându a folosí — dupa puterile si cunoscintiele mele — cátu de putiene binelui comunu nationalu bisericescu.

Ansa la acést'a mi-a datu mai multu fôia „Minte si Inima“ care in nr.ii sei 2—5 a publicatu unu articulu dela Ioanu Arcosi, avocatulu si proprietariulu in Aradu, care, cum bine a disu numit'a fôia este unu veteranu luptatoriu nationalu, este unu stimabilu be-trănu care repásindu mereu din sfer'a publicitătii numai cându si cându aminteste celoru tineri din cauzele din trecut si cu multa precugetare ne face atenti a ne ferí de cele rele si ne sfatuiesce la cele bune.

Obiectulu este administrarea fonduriloru din cestiune, este ca, sa fia administrarea comuna, cá dela primirea lor incóce in circa 5 ani sub o epitropie cá delegati'a sínódeloru séu sa fia administrate recte impartite epitropieloru diecesano cá proprietatea acestor'a definitivminte?

Mai nainte de a merge mai departe in genere trebuie sa amintescu ca in câte corporatiuni competente amu avutu onóre a audí pertractându caus'a acést'a — dupa opiniunea mea — totu-

*) In sperantia ca congresulu nu se va amână indelungu, amu aflatu cu cale publicarea articolului. Red.

déun'a a lipsitu cunoscerea speciala, originea, menitiunea si circumstările finantiere — economice a acestor fonduri. Fără vatamarea auctorității corporatiunelor si mai alesu a individilor — cu putiena esceptiune — nu si-au luat osteneța de a studiá si precegetá cestiunea, ci au decisu totu dupa óre-si cari „principii“ sinistre ba dóra si dupa „interese private“ uitându si trecutul si viitoriulu. Cestiunea, fatia de cestiuni spirituali, cá atare, materiala, dupa mine e fórté insemnata, cáci vedemu si scimu bine ca tóte întreprinderile salutarie bisericesc-nationali fără bani nu potú reesi; apoi odata amu capatatu si noi in mâni sute de mii, asiá dara sa ne cugetâmu bine cum sa ne folosimu de ele mai rentabilu, fără riscarea lor, dupa pracs'a ce o vedemu la alte neamuri.

Apretiundu articolulu dlui Arcosi me vedu silitu a-i face o observare ce se referesce la menitiunea fondurilor, anume ca, dupa numirea de acum impartasindu-se fondurile in: cele din Carlovitiu bisericesci, ier' cele din Budapest'a aduse in scolarie, minitiunea lor *in trecutu* nu a fostu ajutorarea bisericelelor si scólelor serace si conformu actelor din Carlovetiul cele trei sute mii ce amu primitu la despartirea de cátra serbi, suntu pentru infintiarea si sustinerea institutelor teologice precum si desvoltarea sciintielor teologice-eclésiastice. Acestu fondu 'si trage originea din fondu numitu in Carlovitiu „fondu clericalu“ care pe la 1863 erá dejá unu milionu si mai bine precum si din „fond. nealienabilu“ circa siepte sute de mii. Tóte aceste portau titlulu colectivulu si pórtá si astadi de „fonduri nationali serbesci“ si au fostu strinse celu bisericescu din tasulu II din intrég'a metropolie, la care au contribuit cam unu secolu intregu si români, apoi din donatiuni marimóse si din venite intercalare dupa scaunele episcopesci si mitropolitane, precum si din lasamenturile arhierilor. Fondurile scolarie circa un'a suta mii si arume celu scolaru separat, este menitu pentru sustinerea institutelor pedagogice si s'a infintiatu din tasulu III inca inainte de deschiderea institutulu pedagogicu din Aradu pe la 1805—10 prin concessiune imperiale. Nici cáta indoiéla ca guvernulu imperialu de atunci cultivarea natiunei române numai prin biserica si scóla prin ajutorarea institutelor teologice si pedagogice a intentionatu, dar' nu ajutorarea particularelor biserice si scóle cum dice dlu Arcosi si cu atátu mai putien „ajutorarea preotilor (individualmente din eparchi'a Aradului“ precum voiescu unii a crede (a se vedé „statutele fondulu preotiescu din eparchi'a Aradului“ publicate in „Telegr. Romanu“ Nr. 62—3 precum si observatiunile Nr. 64—6).

Dlu Arcosi sulevéza o întrebare ce de cându cu despartirea fondurilor nici cându nu au audit'o, adeca 'i insusiesce cu totu dreptulu titlulu de „nationalu“ ier' nu „diecesanu“ elu dice: „déca fond. nostru nationalu s'aru impartí, si impartirea in — sensu juridicu — presupune dreptulu de proprietate acelor cari se impartu, se póte nase o incurcatura, din care nu sciu cum vomu puté iesi. Prin despartire (intre diecese) noi singuri adeca natiunea româna recede dela conditiunile infintiári aplacitate de Majestatea Sea; fondulu nu e proprietatea simultana a natiunei, ci e proprietatea dieceselor“, va se dica, dlu Arcosi ne recomanda comuniunea si titlulu de nationalu cá nu cum-va avendu noi fondurile cá diecesane sa se afle cine-va care nefiindu astadi sub scutul dieceselor nostre gr. or. se cerce si elu parte din fondu numitu odinióra „nationalu.“

Aceste le pomenescu pentru-ca se tienu de infintiarea si genes'a fondurilor, apoi trecându la administrare voiescu a discutá din ce motivu se cere impartirea? a) din motivulu, ca

avendu diecesele epitropi'a lor, de ce se mai delegâmu din sínóde alt'a pentru administrarea fondurilor cându si la epitropiele diecesane se póte administrá? b) e greu a controlá acésta epitropie prin ambele sínóde si mai alesu prin celu din Caransebesiu! c) s'aru miciorá séu aru cadea cu totulu spe-sele administrárii.

Sinodulu eparchialu aradanu din 1874 sub Nr. 105 apretiundu aceste motive a decisu despartirea dar' sub 115 la propunerea dlui V. Babesiu a substernutu cestiunea despartirei maritulu congressu nationalu bisericescu din 1874 care sub Nr. 66 a poftitu cá sínódele ambelor diecese se complanese treb'a între sine. In urmarea acestor'a esmitându sínódele delegatiunei din membri ambelor sínóde la Timisiór'a, precum se vede din protocolulu sinodalulu aradanu Nr. 134/1875 delegatii cu 15 voturi contr'a 12 s'au renunçiatu ca fondurile se remâna comune ier' cu 20 voturi contr'a 8 cá administratiunea sa fia in Timisiór'a. Referându-se aceste in sinodulu aradanu cu 26 voturi contr'a 16, rezultatulu încercârei facute pentru complanare s'a substernutu ierasi congressulu datu pe lângá declararea ca acestu sinodu sustiene decisulu 105/1877 prin care voiesce impartirea.

Urméza acum ca aflându-se maritululu congressu competente; se decida finalmente cestiunea administrárii.

Dupa cele dise de mine despre modululu pertractárii si motivele despartirei; — fără a lasá din vedere cele amintite de dlu Arcosi despre periculu cându fondurile s'aru pface din nationale séu comune in diecesane — voiescu a cercá in cátu stau motivele de sub a b c) pentru despartire séu administrarea comuna.

La punctulu a) care se vede celu mai meduosu pentru despartire, din parte-mi reflectezu ca, epitropiele diecesane dupa organizarea lor prin statutulu organicu nici decum nu se potú asemená cu epitropi'a comuna organizata asiá cum e acum séu cum dupa natur'a ei s'aru poté organizá. Presupunendu ca constitutiunea nóstra bisericesca va reusi si remâne si pe viitoriu, primo loco e ca asiá barbati cá membri epitropiei comune la epitropiele diecesane nu se potú intruni, va dice cine-va ba da! chiaru acei'a, séu si mai esperti in administrare — cáci eu totu pondulu si totu viitoriulu fondurilor 'lu facu aternatoriu numai dela administrare — eu inse prevedu ca acést'a nu se póte si o voru prevedea-o toti cari voru cautá numele barbatilor cari suntu astadi la epitropi'a comuna si a celor dela dieces'a Aradului, diferinti'a e si mai mare déca contienu ca la epitropi'a diecesana cine se presenta la siedintie? é sa cercâmu protocólele siedintielor! si apoi! unde amu fi déca constitutiunea nóstra bisericesca aru cadea cu timpu?

Personalulu de administrare, acést'a 'lu potemu avé precum la unu locu asiá la altulu, dar' vorb'a e de acei'a cari cu votulu lor totu-déun'a potú se cástige séu sa prapadésca cu miile din fonduri, vorb'a e cá o epitropie comuna aru conservá fondurile si cea diecesana fiindu-i la mâna, le-aru chiel-tu! si la locul acést'a cugetu a amintí ca aradanii pâna acum au si aflu scopuri! d. e. a contribuí din fonduri pentru ajutorarea preotilor; apoi ajutorulu dela statu pentru preoti, ier' pentru alte scopuri etc.

Suntu casuri la administrare si neplacute cum e improcesuarea si chiaru licitarea si la acést'a întrebú ce colóre va avé cându cansistoriulu ba chiaru cu subscrierea episcopulu s'aru nimici vre-unu debitoriu preotu séu crestiniu mireanu si cum alt'a e cându o corporatiune, de-si delegata de auctoritate bisericesca, dar' totusi privata va face acést'a. Alt cum naturalu e ca senatululu epitropescu consistorialulu din întemplantu administra fonduri este

ce-va forsatu, cáci scopulu este numai provederea silnica a recerintielor banali consistoriali si apoi provederea si deciderea cauzelor oficióse epitropesci si nici decátu nu-i póte fi administratiunea (geschäftsmässige-führung) unoru capitale insemnate de bani cari se póte asemaná cu o casa de pastrare, cu o banca, adeca comerçiu!

Déca e vorb'a de unu lucru nainte mea inca n'au, totudeaun'a me uitu cum le facu altii, se cautâmu dar' la „fondatiunea nationala serbesca din Carlovetiul“ carea 'si are delegatiunea sea separata pentru administrarea fondurilor, administratiunea fondatiunei care a esistatu dieci de ani pentru fond. scolarie gr. or. in Budapést'a. Fondatiunea fericitululu „Gozsdu“ de circa trei sute mii, fondatiunile si fondurile reformatilor din Dobretieniu etc. fundatiunea „Birta“ din Aradu de 50,000 fl., tóte se administrá sub control'a si participarea auctoritatilor bisericesci, dar' si totu din motivulu ca administratiunei si jurisdicțiunei bisericesci nu i se cuvine cá directu se administre bani dupa form'a pomenita mai susu.

Avendu ocaziune a fi totu-déun'a de fatie la desbaterile sinodali in cestiunea fondurilor, o cestiune financiara — economica, nici cându amu auditu motive in întielesulu acést'a si nici privatim nu affi ómeni cari voiescu a disputá in acestu întielesu. Stiú bine unii ca ei voiescu despartirea altii comuniunea dar' la ei vinu numai motive politice, sociali, particulari dar' ceea ce e esenti'a lucrului: motive din economi'a nationala, motive cari stau neclatinavere de secolu de ani, de acestea nu, si nu pentru ca nu stiú ci pentruca nu vréu, de si poetulu nationalu, inca ni le-au cantatu: unde unulu nui putere, unde-su doi putearea creste. Fórté bine a nimeritu dlu Arcosi cându a provocatu la esperinti'a cotidiana, cá in ori ce întreprinderi, rezultatulu corespunde puterii operante, e in proportiune cu acést'a putere. Vedemu din pracs'a cum basati pe principiile amintite mii de ómeni concentréza capitale insemnate pentru de a le fructificá, asiá suntu bancile, casele de pastrare si de ascuratiune apoi întreprinderile industriale, tóte aceste 'si au bas'a in „asotiune“ adeca in unirea poterilor. Multu insémna la întreprinderile aceste ca conducerea se incredintiaza barbati cei mai apti cari incontinuu suntu in curentu cu starea lucrurilor. Amintescu aci ca dupa organizarea epitropielor diecesane, asesorii cari vinu dupa óre-si care ordu la siedintie, ne stiundu premersele decise si stadiulu lucrurilor, nici cându nu potú — tocmai se aiba capacitatea — a-si dá voturile lor cu asiá rezultatu favoritoriu cá si celu ce stie tóte miscarile administrárii cáci administrareade bani e de totu altdecátu jurisdicțiunea.

Mai amu a observá aci referintiele fondurilor fatia de nou infintiendele episcopii séu diecese Timisiór'a si Oradea-mare si in fine neplacurile si dóra procesele escande apoi la totu casulu spele cáci se póte prevedea ca o eventuala impartire nu va fi lucru usioru ci in ori-ce forma va fi cu spese mari. Punctulu b) este esercitarea controlei. Amu auditu dicendu ca sub administrarea bisericesca nici cându nu a peritu bani ci numai sub administrarea mirenilor. Acést'a in casulu presente nu póte stá caci déca eu amu totu dreptulu se controlezu atunci numai eu suntu vin'a déca se întemplantu sminta, altucum motivulu acestu nu ponderéza, cáci greutatea controlei încéta indata ce ne inrigimu de dispozițiuni necesare si aceste numai déca scimu control'a suntu de multe forme. Vedu ca si in scurta pracs'a de pâna aci inca s'au aflu dispozițiuni cáci prin esmiterea comisiunelor din ambele sínóde pentru controlare, scopulu s'a ajunsu si dupa decisulu sinodulu aradanu din 1877 s'a aflu

administratiunea corecta si s'a datu absolutoriu dela 1872 pâna la finea 1876 poremise asiderea si sinodulu din Caransebesiu.

Punctulu c) este spele administrárii. Acést'a este punctulu cu care sinodulu aradanu mai tare s'a dusu in retacire fiindu in parerea ca déca va administrá epitropi'a diecesana atunci nu voru fi spese, séu fórté nensemuate fatia de bugetulu epitropiei comune care este circa patru mii fl. pe anu.

Dupa mine spese numai atunci nu voru fi déca nui administrare si se inputinéza atunci, déca nu administrâmu bine adeca prin crutiarea spelelor periclitâmu interesele fondurilor, cáci e fórté invederatu ca voindu se fructificamu in percentu mai mare, espunemu capitalulu risiculu si mai tare, déca nu grigimu in continuu apoi déca epitropiele diecesane voiescu a administrá fără spese nu facu alta de cátu periclitéza fondurile. Tocmai din contra cu parerea maioritáti sinodulu aradanu din 1874 eu affirmu ca pe lângá o asemenea administrare ca si cum e cea de presente, impartindu-se fondurile între diecese, spele voru fi cu multu mai mari. Basediu afirmatiunea mea pe economi'a nationala carea dice ca pe cátu e capitalulu mai mare in *proportie* atát'a e risiculu mai micu. Acést'a este bas'a societátilor de ascurare, pe cátu suntu mai multi ascuranti si mai mare capitalu cu atátu este risiculu mai micu. Dreptu asiá este si cu spelele, pe cátu e capitalulu de mare, *in proportie* cu atát'a suntu mai putiene spese.

De acést'a cadu séu numai vegetéza societátile finantiere mici si inflorescu cele mari.

Avându firma esperintia cá „Telegrafulu Romanu“ totu deun'a a fostu celu mai fidele întrepertatoru a intereselor nostre bisericesci si nationali; Ve rogu domnule redactoru a publicá in Nr. viitoriu — deocamdata — aceste observári luândumi libertatea — cu permisiunea d-tale — la timpulu seu a me reintórcé totu la acestu obiectu *).

— ? —

Varietáti.

* *Inmormântarea* lui Alessandru Papiu Ilarianu a avutu locu eri 2—5 óre dupa médi'a di. Conductulu a plecatu dela spitalulu alienatiloru, a trecutu prin Retranchementu si strad'a lunga la biserica gr. catolica, unde este mormentulu. Multime numerósa urmă cosciugulu.

* *Referatul* despre decursulu procesulu de pressa — cu alta ocaziune.

* *(Superstiune séu resbunare?)* Dupa cum suntemu informati pe cale privata, in comun'a Cristianu lângá Sibiu a avutu locu o întemplantu grozava. Unu locuitoriu, care s'a fostu sinucisú prin fune inainte cu vr'o 2 luni, in nóptea spre 10 l. c. s'a desgropatu nu se scie cum si prin cine. Destulu ca comisiunea esmisa spre a vedé ce si cum, a constatatu, ca sicriulu a fostu descoperitu si ca degetulu celu micu si celu grosu dela amendóue mánile cadavrulu s'au ciungaritu si inlaturatu, pe semne cu ajutorulu unui cutietu. Încercârei comisiunei de a affá pre acelu care a seversitu acésta fapta oribila, pâna acum a remasu fără rezultatu. Nu putemu sci, déca superstiunea séu resbunarea este motivulu faptei; sperâmu ca in curendu se va dá pe urm'a acestei fapte misterióse.

* *Multimita publica.* Subscriulu 'mi tienu de cea mai sânta datorintia a esprimá la acestu locu, in numele comitetulu parochialulu cea mai

* Amu datu locu celor de mai susu, fără de a impartasi vederile espuse, pentrucá cestiunea sa se lamuréscá bine pâna la tempulu resólverei definitive. Red.

profunda multiemita membrului comitetului parochial si jude comunalu Lazaru Paraschiv de aicea, care vedindu starea cea misera a scólei nóstre confesionale gr. or. din Petrill'a a binevoitu a ne dona cas'a sea proprie cu 2 incaperi de sub Nr. 158 pe sém'a scólei nóstre de aicea. Acestu donu de simicu in aparintia totusi fatia cu imprejurarile in care se afla scól'a e destulu de mare si frumosu, căci pe viitoriu nu vomu mai fi siliti a tine scól'a in case cu chiria cá dela infintierea scólei nóstre pâna acum.

Dee ceriulu cá acésta fapta nobila si ne mai pomenita prin pârtile nóstre sa mai afle si alti imitatori!

Petrill'a, in 25 Octobree 1877.

Petru Stefóne Pred'a,
investiatoriu provisoru si
notariu alu eforiei scolare.

* * * *Basi-buzucii ungueresci.* — La 28 Septembrie a isbucnit unu focu in satulu Zemardi din comitatulu Somogy ardiendu unu grajdu si o vaca. Dupa ce s'a stinsu foculu, proprietariulu grajdului a disu ca nimeni altulu n'a datu focu de cátu fratele lui, unu omu bolnavu de creeri.

Atátu a trebuitu. Popóru interátatu a inceputu indata sa caute pe nefericitulu nebunu si l'a aflatu culcatu pe nisce paie lâng'a o móra paraginita. Indata multimea a inceputu a-lu torturá dar' fiindu de o fortia extraordinaria, elu s'a smulsu si a fugitu la fratii sei din satu, crediendu ca acolo va putea scapá de furi'a ómenilor. Dar' si acolo a fostu inhatiatu si torturatu in modu neaudit. Mai întâiu i-au spartu falca, si apoi i-au verátu in gura ciubuculu unei tulumbe tragendu apa intránsulu pâna cându a ramasu jumetate mortu.

Acésta n'a fostu de ajunsu. L'au aruncatu pe jaraticulu grajdului arsu si 'i-au infiptu o furca in pieptu; preste putienu a si muritu.

Diarulu unguerescu „Közvélemény“ care nareaza acestu faptu ingrozitoru, ne spune ca abia dupa cinci zile a venitu sub-prefectulu cá sa cerceteze afacerea, dar' ca n'a facutu nimerui nimicu.

* * * *Cum din o lauda imparatésca — ese o palma.* — Dela manevrele din Casovi'a (Ungari'a) se istoriseste urmatórea anecdota:

Dupa terminarea manevreloru, imperatulu chemá la sine pe comandantele cetatiei pentru cá sa-i declare ca „e fórtu multiemitu cu rezultatulu manevreloru“. „Comandantele luá cu celu mai mare respectu actu de acésta prea inalta espresiune de multiamire si declará colonelului garnisónei ca Majestatea Sea si-a esprimitu inalt'a sea multiemire cu tóte ca a observatu ca unele colóne in evolutiunile lor nu suntu inca sigure. (Acestu cuvinte au fostu unu adausu propriu). Colonelulu se departa fórtu nemultiamitu si comunica capitaniilor adunati ca, Majestatea Sea a aflatu ca evolutiunile colóneloru suntu nesigure, si cu tóte ca in generalu e multiamitu cu rezultatulu, totu-si a ordinaru desvoltarea practica a trupeloru. Capitaniu se dusera cu fetiele intristate, fie care la detasiamentulu seu, si aflându pe sergenti le tinura o predica din cele mai aspre, cá sa pregatésca de aci inainte pe soldati in miscarile de evolutiuni asiá de bine, in cátu sa se para ca le esecuta pe sfóra. Unulu din sergenti o luá mai tare asupr'a sea acésta nemultiamire prea inalta si palidu de facia, rusine si mânia trase primului seu plutonistu o palma de cele mai puternice, in cátu resuná loculu de ea, crediendu-lu viu a datu de „evolutiunile nesigure.“ Astu-felu resulta din multiamirea imparatésca o palma de sergentu. „Rom. lib.“

* * * Ovreei din Kazanlicu, care fusesera pradati de cátra bulgari

si in urma s'au refugiatu la Bucuresci, au plecatu in dilele aceste cu totii la Verciorov'a, de unde voru fi transportati la Constantinopolu. Comunitátile israelite din Bucuresci, cá la tóte ocaziunile, si asta data au datu cele mai eclatante dovedi despre simtiemintele lor nationale, primindu cu bratiele deschise pe acesti nenorociti refugiatu, dându-le imbracaminte si intretinere pentru totu timpulu petrecerei lor in Bucuresci. Cele 332 persoane, care au plecatu de aici spre a se întórce cu vremea la caminele lor, tóte au primitu imbracaminte calduroase, pentru iarna. De asemenea li s'a datu intretinere pâna la Verciorov'a de unde voru fi transportati cu vaporulu la Constantinopolu. Cheltuelile pâna la Verciorov'a le supórta singure comunitáti israelite. Directiunea câiloru ferate, inspirata cá totu-déun'a de umanitate au incuviintiatu refugiatiloru o insemnata reducere in pretiurile de transportu. Pentru cheltuelile de calatorie si intretinere pâna la Constantinopolu comunitátile israelite de aici au mai contribuitu afara de acést'a 8000 franci. Nu putemu trece in tacere ca societatea tramwaysului din Bucuresci a pusu diece vagóne la dispozitiunea refugiatiloru spre a fi transportati la gara Târgovistii.

(Die Epoche.)

Burs'a de Viena.

Din 15/27 Octobree 1877.

Metalicele 5%	64	10
Imprumutulu nat. 5% (argintu)	66	55
Imprumut. de statu din 1860	110	—
Actiuni de banca	836	—
Actiuni de creditu	213	10
London	117	70
Oblig. de desdaunare Unguresci	77	75
„ „ „ Temisiorene	76	25
„ „ „ Ardelenesci	74	70
„ „ „ Croato-slavone	85	—
Argintu	104	60
Galbinu	5	64
Napoleonu d'auru (poli)	9	48
Valut'a nóua imperiale germána	58	25

Nr. 280 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu in comun'a Riusioru, protopresbiteratulu gr. or. alu Fagarasiului I, la conclusulu reprezentantie comunale, se deschide prin acést'a concursu, cu terminu pâna la 30 Octobree a. c.

Emolumente suntu.

1. Salariulu anualu in bani cu 200 fl. v. a.
2. Cuartiru liberu gratuitu, si
3. Lemnele necesarii de incalditu.

Doritorii de ocupá acésta statiune voru avea a-si asterne suplicile lor bine instruate conformu prescrieloru statutulu organicu la subscrisulu oficiu ppresbiteralu, pâna la terminulu susu aratatu.

Intru intielesulu decisulu reprezentantie comunale a Riusiorului.

Fagarasiu 2/14 Octobree 1877.

Petru Popescu,
prot.

Nr. 142 — 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de parochu in parochi'a de clas'a III. *Vallea-Lupsiei*, protopresbiteratulu Lupsiei prin acést'a se escrie concursu cu terminulu de 30 Octobree a. c. st. v.

Cu acestu postu suntu impreunate urmatórele emolumente:

- a) cas'a parochiala;
- b) dela 140 familii cáte o di de claca séu 40 cr.;
- c) 20 fl. din arunculu servitoriloru bisericesci;
- d) venitele stolari, cari tóte computeate in bani dau unu venitu anualu de 321 fl. 70 cr. v. a.

Concurentii au a-si asterne petitiunile lor instruite in sensulu stat. org. pâna la datulu supr'a scrisu la subsemnatulu oficiu.

Oficiulu protopresbiteralu gr. or. alu Lupsiei.

Ofenbai'a, in 6 Octobree, 1877.

In contielegere cu comitetulu paroch.

Ioanu Danciu, m. p.
adm. p. pescu

La nr. 226. scol.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci in comun'a bis. Ungr'a, protopopiatulu Cohalmului, se escrie concursu pâna in 23 Octobree a. c. st. v.

Emolumentele:

- a) 80 fl. v. a. din fondulu invetiatorescu solvindi in 2 rate regulatu;
- b) cuartiru si lemne.

Dela concurentii pre lâng'a conditiunile prescise de stat. org., se recere, cá sa aiba esamenulu de calificatiune, precum si testimoniu de moralitate.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Cohalmu, 5 Octobree, 1877.

Inspectorulu districtualu de scóle:
2—3 Nicolau D. Mircea.

Concursu.

Comitetulu parochialu alu bisericei S. Nicolae din Brasiovu escrie concursu pentru ocuparea unui stipendiu de 300 fl. v. a. pe anu, destinatu pentru unu teneru de religiunea greco-orientala, care dupa facerea esamenului de maturitate, si absolvirea cursulu pedagogico-teologicu ar' dori sa frecuenteze o universitate, pentru completarea cunoscintiloru séle, in cariera teologica.

Concurentii sa se adreseze cu cererile si documentele trebuincioase celu multu pâna la 1-a Novembre a. c. la subscrisulu comitetu.

Brasiovu in 30 Octobree 1877.

Comitetulu parochialu gr. or. ulu bisericei
2—3 S. Nicolae

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de parochu in parochi'a de a II clasa din Mandr'a, in ppbiteratulu gr. or. alu Fagarasiului I, prin acést'a se escrie concursu cu terminu pâna la 30 Octobree a. c. st. v., cându se va tiené si alegerea.

Emolumentele:

- a) dela 221 familii cáte un'a di de lucru, computeate in bani à 50 cr. 110 fl. 50 cr.
- b) in bani gat'a dela comuna 25 fl. — cr.
- c) un'a livadia de 3 care de fenu 40 fl. — cr
- d) venitele stolari dela familiile susu-arete si cu tóte acciden-tiile anuali computeate in bani, dupa mesur'a de mijlocu, aducu 428 fl. — cr si asiá venitululu cu tot: 657 fl. 50 cr.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, au de a-si asterne concursele lor instruate conformu dispositiuniloru stat. org. la subscrisulu oficiu ppbiteralu, pâna la terminulu mai susu-aretatu.

Fagarasiu, 29 Septembrie 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Petru Popescu m. p.
3—3 protopopu.

Anunciu.

Subsemnatulu amu onóre a aduce la cunoscintia onor. publicu románu:

cum-ca cu inceputulu anulu 1878 amu de cugetu a pune sub tipariu unu opsiuru fórtu interesant pentru publiculu nostru; ba asiá dicându uniculu in felulu seu, — si va fi intitulatu „*Colecta de Recepte*“ din economi'a de case si câmpu din industrie comerciului si chemie, — de acestu opsiuru se va poté cu multu succesu folosi ori-care economu, industrieru, meseriasiu si fabricantu, coprindiendu preste 400 patru sute recepte folositoare, cari in cea mai mare parte au fostu necunoscute inaintea onoratulu publicu, — prin acestu opsiuru voru fi multi cari 'si voru formá unu soi nou de venite, unu ramu nou de industrie prin fabricatiuni, cari pâna acum nu le-au fostu cunoscute, prin urmare lasu sa urmeze câte-va numiri din cuprinsulu aceluia: pregatirea diferiteloru sapunuri, a tintei, a licorurilor, a ingetiatei, a vinurilor fabricate franceze, a otietului, a nasprelei, estrase si esentii, cleiuri diferite, céra de sigilatu, spelatulu si curatietulu vestminteloru, apa de spelatu pentru dame, ape mirositóre, apa de cologne, Eau de lustre, Eau de princese, Extractu de absinta, Receptu contr'a frásului, limbricului cordilatu, sgârciuri si colera, medicina pentru vite si animale de case, pregatirea mai multoru unguventuri pentru diferite rane si bóle, — pregatirea rumului din spiritu, — focuri artificioase, vapsirea peiloru si a peneloru de podóba pentru palarii, si alte multe ce in acestu anunciu nu se potu enumerá.

Publiculu, si cu deosebire inteligenti'a romána e rogata a me spriginí in asta intreprindere, prin care cugetu a face unu mare servitiu onoratulu publicu románu si a astupá intru adeveru o lacuna, a cárei lipsa s'au simtitu de multu la poporulu nostru.

Pretiuulu de prenumeratiune e fórtu moderatu, incátu si celu mai sermanu economu inca 'si póte cáscigá acestu opsiuru fâra de a simtí ce-va greutate.

Pentru prenumeranti, cari voru trimite banii pâna in finea anulu 1877. e 50 cr. de esemplariu.

Pentru acei prenumeranti, cari voru solví ultimative la primirea opului, e 65 cr.

Pentru neprenumeranti 80 cr.

Prin urmare binevoiti colele de prenumeratiune, eventualu cu bani incassati pâna la finea anulu 1877 a le trimite la subscrisulu autoru in Nyiregyháza comit. Szaboles.

Colectantiloru dela 8 esemplare alu 9-lea li se da gratisu.

1—1 Grigoriu T. Miculesculu.

Anunciu.

Toti acei domni teologi, cari dorescu a avea unu viptu bunu si eftinu, binevoiasca a veni la subscrisulu in Iosefstadt, Mühlgasse Nr. 27.

3—3

Michailu König.

Anunciu.

Contele Adam de Vass in Domniulu seu din Tiag'a (Czege) situata in comitatulu Solnoc-doboc'a are 600 jugere locu de pasiune de tótna pentru oi, si pentru iernatu celu mai bunu fenu de tierina si otava precum si localitáti fórtu comóde, cari se dau in arenda cu unu pretiu fórtu moderatu, doritorii de ale dobândi au a se adresá cátra proprietariulu amentitu in Czege, p. ultima Czege in Transilvani'a. 2—3

Anunciu.

Subscrisulu prin acést'a aducu la cunoscintia publica, ca amu deschisu cancelari'a advocatuala in Abrudu.

Abrudu in 7 Octobree 1877.

Dionisiu Tobias,

presiedinte de trib. reg. in pensiune si advocatu. 1—3